

ПАПЕРОВА КОПІЯ
ЕЛЕКТРОННОГО
ДОКУМЕНТА

НАЦІОНАЛЬНА СЛУЖБА ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
(НСЗУ)

просп. Степана Бандери, 19, м. Київ, 04073, тел.: (044) 426-67-77, (044) 290-06-91

E-mail: info@nszu.gov.ua, сайт: www.nszu.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 42032422

від _____ 20__ р. № _____ На № _____ від _____ 20__ р.

Анні Баркаї

foi+request-106934-e434120c@dostup.pravda.com.ua

Шановна Анно Володимирівно!

Національною службою здоров'я України (далі – НСЗУ) розглянуто Ваш запит від 21.12.2022 (вх. НСЗУ ПІ-198-22 від 21.12.2022) та в межах компетенції повідомляємо.

НСЗУ у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, указами Президента України і постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства.

Відповідно до пункту 3 Положення про Національну службу здоров'я України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 № 1101 (далі - Положення) до основних завдань НСЗУ належать:

- 1) реалізація державної політики у сфері державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення (програма медичних гарантій);
- 2) виконання функцій замовника медичних послуг та лікарських засобів за програмою медичних гарантій;
- 3) внесення на розгляд Міністра охорони здоров'я пропозицій щодо забезпечення формування державної політики у сфері державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення.

Щодо питання першого повідомляємо.

Правонаступництво України - юридично-правові норми, що визначають перехід прав та зобов'язань від держав попередників до держави Україна. Врегулювання юридично-правових норм правонаступництва здійснювали Верховна Рада УРСР, Верховна Рада України, інші державні установи в межах своїх повноважень. Крім того, Конституційний Суд України здійснював тлумачення окремих положень Конституції та Законів України в частині правонаступництва. Ці норми визначають Україну правонаступницею Української РСР та, частково, СРСР.

Відповідно до статті 7 Закону України «Про правонаступництво України» Україна є правонаступником прав і обов'язків за міжнародними договорами Союзу РСР, які не суперечать Конституції України та інтересам республіки.

СЕД АСКОД - Національна служба здоров'я України
Документ № 1181/6-10-23 від 10.01.2023
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B0400000078663300EFD9C9B00
Підписувач: Гусак Наталія Борисівна
Дійсний з: 24.11.2021 00:00:00 по 23.11.2023 23:59:59

Статтею 9 вказаного Закону всі громадяни Союзу РСР, які на момент проголошення незалежності України постійно проживали на території України, є громадянами України.

Порядок збереження, набуття і втрати громадянства України регламентується Законом України «Про громадянство України».

Закон України «Про громадянство України» відповідно до Конституції України визначає правовий зміст громадянства України, підстави і порядок його набуття та припинення.

Статтею 3 цього Закону визначена належність до громадянства України. Громадянами України є, зокрема, усі громадяни колишнього СРСР, які на момент проголошення незалежності України (24 серпня 1991 року) постійно проживали на території України.

Щодо питання другого, восьмого та дев'ятого повідомляємо.

Пацієнт має право звернутись за отриманням відповідних медичних послуг до закладів охорони здоров'я, з якими НСЗУ укладено договори про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій згідно з пакетами медичних послуг за наявності підстави надання медичних послуг за вказаними напрямами.

Також, надаємо інформацію станом на 01.01.2023 щодо закладів охорони здоров'я, які уклали договори з НСЗУ про надання медичних послуг за програмою медичних гарантій та які знаходяться у Вашому регіоні (у Вашому запиті зазначено місто Ніжин Чернігівської області, файл у форматі Excel додається).

Володільцем та розпорядником інформації щодо номерів та назв кабінетів, які обслуговують громадян у закладах охорони здоров'я; посад державних службовців із вказанням ПІБ та номерів їхніх контактних телефонів, що забезпечують та контролюють рівень та якість медичної допомоги для пацієнтів в закладах охорони здоров'я; назв відділень, порядок звернення, порядку позачергового надання послуг громадянину в окремому закладі охорони здоров'я, НСЗУ не являється.

Щодо третього питання повідомляємо.

Відповідно до частини сьомої статті 10 Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» надавачам медичних послуг забороняється вимагати від пацієнтів винагороду в будь-якій формі за медичні послуги та лікарські засоби, надані за програмою медичних гарантій. Такі дії є підставою для притягнення до відповідальності, передбаченої договором про медичне обслуговування населення, в тому числі одностороннього розірвання договору з ініціативи Уповноваженого органу.

Зазначену норму продубльовано і в абзаці 3 пункту 7 Розділу I Порядку реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2023 році, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2022 № 1464 (далі - Порядок 1464), а саме: вимагати та отримувати винагороду в будь-

якій формі від пацієнтів або їх представників за медичні послуги, які надані за кошти програми медичних гарантій, забороняється.

Зазначене є порушенням прав пацієнтів на медичне обслуговування за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення та невиконанням умов договору.

Щодо четвертого та шостого питання повідомляємо.

Медичні працівники у своїй діяльності керуються чинним законодавством України про охорону здоров'я та нормативно-правовими актами, що визначають діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я.

Надання медичної допомоги медичним персоналом здійснюється відповідно до галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я.

При цьому, затвердження галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я, зокрема клінічних протоколів і стандартів, здійснення контролю за їх дотриманням є компетенцією Міністерства охорони здоров'я України як головного органу у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я відповідно до Положення про Міністерство охорони здоров'я, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 267.

Відтак, НСЗУ не є розпорядником та не володіє інформацією щодо нормативно-правових актів та документів, якими регламентується робота медичних працівників та медичних спеціалістів закладів охорони здоров'я.

Щодо питання п'ятого, одинадцятого, сімнадцятого та дев'ятнадцятого повідомляємо.

НСЗУ в межах програми медичних гарантій укладає договори щодо надання медичних послуг за програмою медичних гарантій, крім медичних послуг, включених до переліку платних послуг, які надаються в державних і комунальних закладах охорони здоров'я та вищих медичних навчальних закладах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 р. № 1138, та медичних послуг, фінансування яких здійснюється за рахунок коштів інших програм державного бюджету.

НСЗУ оплачує надані медичні послуги згідно з тарифами та коригувальними коефіцієнтами (які застосовуються шляхом множення), визначеними у вказаних порядках, на підставі звітів про медичні послуги, що складаються в порядку, передбаченому Типовою формою договору про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 25.04.2018 № 410 «Про договори про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій», відповідно до укладеного договору в межах бюджетних асигнувань, визначених у плані асигнувань на відповідний період за відповідним напрямом.

При цьому, НСЗУ не оплачує медичні послуги, які оплачені за рахунок коштів інших джерел, не передбачених договором.

Щодо питання сьомого та десятого повідомляємо.

Порядком 1464 передбачено відповідні пакети медичних послуг та в специфікаціях до них передбачений вичерпний перелік медичних послуг, які надаються за відповідним напрямом.

Щодо питання дванадцятого повідомляємо.

У разі порушення права пацієнта на безоплатне медичне обслуговування за програмою медичних гарантій медичними працівниками закладів охорони здоров'я, що уклали договір про медичне обслуговування населення із НСЗУ, пацієнт має право звернутися до НСЗУ з письмовою скаргою із зазначенням повної інформації про заклад охорони здоров'я, ПІБ лікаря (лікарів), які порушують таке право, додавши копії підтверджуючих документів (у разі наявності), або звернутися до контакт-центру НСЗУ за коротким номером 16-77.

З метою захисту своїх прав на охорону здоров'я, отримання якісних медичних послуг тощо, пацієнт має право звернутися до керівника відповідного закладу охорони здоров'я, власника такого закладу або уповноваженого виконавчого органу управління власника закладу охорони здоров'я.

Володільцем та розпорядником іншої інформації зазначеної у цьому питанні НСЗУ не являється.

Щодо питання тринадцятого повідомляємо.

Щодо забезпечення необхідними лікарськими засобами, медичними виробами та витратними матеріалами у разі стаціонарного лікування пацієнта, інформуємо, що пунктом 10 Порядку № 1464 встановлено, що надавачі медичних послуг зобов'язані забезпечити наявність та застосування під час надання пацієнтам медичних послуг, що підлягають оплаті НСЗУ, обладнання, всіх медичних виробів, витратних матеріалів і лікарських засобів, необхідних для надання таких послуг, відповідно до галузевих стандартів і медико-технологічних документів у сфері охорони здоров'я, специфікацій та умов закупівлі.

Крім цього, відповідно до пункту 11 Типової форми договору про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 25.04.2018 № 410, протягом строку дії цього договору кожне місце надання медичних послуг надавача, місце надання медичних послуг підрядників повинне відповідати державним санітарним нормам і правилам, ліцензійним умовам провадження господарської діяльності з медичної практики, галузевим стандартам у сфері охорони здоров'я, вимогам примірних табелів матеріально-технічного оснащення.

Водночас, відповідно до Порядку 1464 передбачено, що до тарифів на медичні послуги не включається вартість лікарських засобів, медичних виробів та витратних матеріалів, які мають забезпечуватися в централізованому порядку за рахунок коштів інших програм державного бюджету.

Щодо питання чотирнадцятого повідомляємо.

Організація надання медичних послуг за місцем проживання (перебування) пацієнта або з використанням технічних засобів електронних комунікацій є виключною компетенцією керівника закладу охорони здоров'я та здійснюється відповідно до вимог законодавства.

Відтак, для вирішення питання щодо надання медичних послуг за місцем проживання (перебування) пацієнт має право звернутися до лікаря первинної медичної допомоги, якого обрано за декларацією про вибір лікаря, іншого лікуючого лікаря або керівника закладу охорони здоров'я.

У зв'язку з цим інформуємо, що НСЗУ не є володільцем та/або розпорядником інформації щодо нормативно-правових актів, якими регламентується зазначене питання.

Щодо питання п'ятнадцятого, шістнадцятого та двадцять першого повідомляємо.

Володільцем та розпорядником інформації, зазначеної у цих питаннях, НСЗУ не являється.

Щодо питання вісімнадцятого повідомляємо.

Надаємо інформацію станом на 01.01.2023 щодо закладів охорони здоров'я, які знаходяться у Вашому регіоні (у Вашому запиті зазначено місто Ніжин Чернігівської області, файл у форматі Excel додається). У зазначеній таблиці міститься назва пакетів медичних послуг, за якими законтрактовані надавачі медичних послуг із НСЗУ, одним з напрямів укладання договорів з НСЗУ є «Стоматологічна допомога дорослим та дітям».

Щодо питання двадцятого повідомляємо.

Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 29.10.2013 № 931 затверджено Порядок організації системи лікувального харчування хворих у закладах охорони здоров'я та Інструкцію з організації лікувального харчування у закладах охорони здоров'я, які визначають систему лікувального харчування, що складається з принципів та методології організації харчування хворих у закладах охорони здоров'я державної та комунальної форм власності.

Таким чином, з урахуванням положень галузевих стандартів, нормативів, умов закупівлі та специфікацій програма медичних гарантій гарантує пацієнтам безоплатне харчування в закладах охорони здоров'я, які уклали договір про медичне обслуговування населення за відповідним напрямом.

Водночас, заклад охорони здоров'я має право пропонувати пацієнту (на добровільних засадах) додаткові послуги, зокрема покращене харчування на платних умовах. При цьому, якісний і кількісний склад, умови забезпечення пацієнтів покращеним харчуванням вправі визначати керівник комунального некомерційного підприємства за погодженням з власником.

Водночас, щодо надання копій відповідних нормативно-правових актів, якими регламентується порядок харчування пацієнтів інформуємо, що НСЗУ не є розпорядником запитованої інформації, оскільки не є її розробником чи володільцем.

Щодо питання двадцять другого повідомляємо.

Відповідно до частини першої статті 3 Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» держава гарантує повну оплату згідно з тарифом за рахунок коштів Державного бюджету України надання громадянам необхідних їм медичних послуг та лікарських засобів, що передбачені програмою медичних гарантій.

Відповідно до частин першої та другої статті 9 зазначеного Закону у разі потреби у медичних послугах та лікарських засобах за програмою медичних гарантій пацієнт (його законний представник) звертається до надавача медичних послуг у порядку, встановленому законодавством. Пацієнт (його законний представник) реалізує своє право на вибір лікаря шляхом подання надавачу медичних послуг декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу (далі – Декларація).

Механізм вибору лікаря, який надає первинну медичну допомогу (далі – ПМД) визначений Порядком вибору лікаря, який надає первинну медичну допомогу, затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України 19.03.2018 № 503 (далі – Порядок).

Так, відповідно до розділу II Порядку пацієнт (його законний представник) має право обрати лікаря, який надає ПМД, незалежно від зареєстрованого місця проживання такого пацієнта з числа осіб, які зазначені в договорі про медичне обслуговування населення, укладеному між відповідним надавачем ПМД та НСЗУ, за умови, що кількість пацієнтів, які вже обрали такого лікаря відповідно до цього Порядку, не перевищує оптимальний обсяг практики ПМД, встановлений у Порядку надання первинної медичної допомоги, затвердженому наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.03.2018 № 504, або іншу кількість, встановлену відповідно до договору про медичне обслуговування населення за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення, укладеного надавачем ПМД, у якому зазначений такий лікар.

Щодо питання двадцять третього, двадцять четвертого та двадцять п'ятого повідомляємо.

Статтею 49 Конституції України встановлено право кожного на охорону здоров'я та медичну допомогу.

При цьому, відповідно до статті 28 Конституції України жодна людина без її вільної згоди не може бути піддана медичним, науковим чи іншим дослідженням.

Крім цього, статтями 42 та 43 Основ законодавства України про охорону здоров'я визначено, що медичне втручання (застосування методів діагностики, профілактики або лікування, пов'язаних із впливом на організм людини) допускається лише в тому разі, коли воно не може завдати шкоди здоров'ю пацієнта.

Ризиковані методи діагностики, профілактики або лікування визнаються допустимими, якщо вони відповідають сучасним науково-обґрунтованим вимогам, спрямовані на відвернення реальної загрози життю та здоров'ю пацієнта, застосовуються за згодою інформованого про їх можливі шкідливі наслідки пацієнта, а лікар вживає всіх належних у таких випадках заходів для відвернення шкоди життю та здоров'ю пацієнта.

Якщо відсутність згоди може призвести до тяжких для пацієнта наслідків, лікар зобов'язаний йому це пояснити. Якщо і після цього пацієнт відмовляється від лікування, лікар має право взяти від нього письмове підтвердження, а при неможливості його одержання – засвідчити відмову відповідним актом у присутності свідків.

Пацієнт, який набув повної цивільної дієздатності і усвідомлює значення своїх дій та може керувати ними, має право відмовитися від лікування.

Таким чином, враховуючи вказане інформуємо, що законодавством гарантовано право пацієнта на відмову від лікування у разі відсутності прямої загрози життю такого пацієнта та усвідомлення його дій щодо відмови від лікування.

При цьому, НСЗУ не володіє та не зобов'язана володіти інформацією (зокрема, копіями нормативно-правових актів), якими встановлюється вимога щодо примусового проходження пацієнтом медичних процедур, лабораторних чи інструментально-діагностичних досліджень, а також, якими встановлюється кримінальна чи будь-яка інша відповідальність медичним чи іншим працівникам закладів охорони здоров'я, які провели (намагались провести) будь-які медичні втручання пацієнту без його згоди.

НСЗУ з розумінням ставиться до кожного пацієнта в Україні, який потребує медичної допомоги та в межах компетенції вживає дієвих заходів для забезпечення надання закладами охорони здоров'я визначених медичних послуг за програмою медичних гарантій безоплатно.

Стабільність та надійне партнерство є пріоритетом роботи НСЗУ, особливо під час війни. НСЗУ реалізовує програму медичних гарантій в інтересах пацієнтів - щоб кожна людина мала доступ до належного лікування, а надавачі медичних послуг своєчасно отримували оплату за свою роботу.

Дякуємо за співпрацю!

Додаток: на 1 арк. в 1 прим. у форматі Excel.

З повагою
Голова

Наталія ГУСАК

